

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

- A.** Σε ολόκληρη την Ελλάδα τα λείψανα του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού μας, τονίζει ο συγγραφέας, κάνουν παντού αισθητή την παρουσία τους. Σήμερα οι θησαυροί αυτοί φυλάσσονται στα μουσεία του τόπου μας με ιδιαίτερη φροντίδα. Έτσι, οι άνθρωποι από κάθε σημείο του πλανήτη μπορούν να θαυμάσουν το μεγαλείο και τη λάμψη ενός πολιτισμού μοναδικού. Μάλιστα η πίστη μας για την αξία αυτής της κληρονομιάς αναδεικνύεται και από την αγωνία του Μακρυγιάννη, ενός ανθρώπου αγράμματου, να προστατευθούν τα μνημεία μας. Αυτή ακριβώς η πίστη στα ιερά μας κειμήλια οδήγησε στην ίδρυση μουσείων από την πρώτη κιόλας περίοδο της ανεξαρτησίας του Ελληνικού Έθνους. Καθένα από αυτά αντικατοπτρίζει την πολιτιστική πορεία των Ελλήνων. Για πολλούς αιώνες η ανάμνηση του αρχαίου κάλλους παρέμενε ζωντανή και τα πρότυπα αυτού του πολιτισμού ενέπνεαν πάντοτε. Γι' αυτούς λοιπόν τους λόγους η επίσκεψη στα μουσεία της πατρίδας μας είναι προσκύνημα στις πνευματικές εκείνες μορφές που αποτέλεσαν την αφετηρία για το σύγχρονο πολιτιστικό μας οικοδόμημα.
- B1.** Ο πολιτισμός των προγόνων μας, παρά τις περιπέτειες και τα δεινά των Ελλήνων, ποτέ δεν είχε διαγραφεί ολοσχερώς από τη μνήμη τους. Τρανή απόδειξη η διαρκής παρουσία της ελληνικής γλώσσας, αλλά και ο σεβασμός σε οτιδήποτε αρχαίο είχε περισωθεί. Το παράδειγμα του στρατηγού Μακρυγιάννη αποδεικνύει ότι άνθρωποι, ακόμη και αγράμματοι, όπως άλλωστε ήταν και ο ίδιος, είχαν σαφή αντίληψη της αξίας των μνημείων ενός περασμένου μεγαλειώδους πολιτισμού. “Δι’ αυτά πολεμήσαμεν” τόνιζε στους στρατιώτες του, θέλοντας να τους καταστήσει σαφές ότι ποτέ δεν πρέπει να λησμονούμε την ιστορία και το παρελθόν μας. Ούτε όμως πρέπει να ξεπουλάμε τους θησαυρούς που φιλόξενα και για αιώνες προστάτευσαν τα χώματά μας. “Όσα τάλαρα να σας δώσουνε, να μην καταδεχτείτε να βγουν από την πατρίδα μας” έλεγε ο στρατηγός. Πράγματι τα μνημεία αυτού του πολιτισμού ούτε εξαγοράζονται ούτε ξεπουλιούνται. Είναι μνημεία που χρειάζεται να παραμείνουν στη γενέθλια γη.
- B2α.** Ο αρχαιολόγος – συγγραφέας στη συγκεκριμένη παράγραφο προκειμένου να πείσει τους αναγνώστες του για το πόσο βαθιές είναι οι ρίζες, που έχει η πίστη του ελληνικού λαού στην αξία της καλλιτεχνικής κληρονομιάς του, επικαλείται την επιγραμματική φράση του στρατηγού Μακρυγιάννη αναφέροντας το επεισόδιο που διηγείται στα *Απομνημονεύματά* του “*Πήρα τους στρατιώτες τους μίλησα αυτά και δέκα χιλιάδες τάλαρα να σας δώσουνε, να μην καταδεχτείτε να βγουν από την πατρίδα μας. Δι’ αυτά πολεμήσαμεν.*” Και στηρίζει το επιχείρημα του επικαλούμενος την αυθεντία του Μακρυγιάννη, σπουδαίου ήρωα της επανάστασης, χρησιμοποιώντας ως μέσο πειθούς τους αγώνες του αγράμματου στρατηγού για την προάσπιση των ιερών κειμηλίων της πατρίδας μας.
- B2β.** Μεταφορές:
1. *κάθε περιοχήείχε μια δική της φυσιογνωμία.*
 2. *πορευόταν έναν ιδιαίτερο δρόμο.*
 3. *πολύαριθμα ρεύματα κινήθηκαν.*
 4. *το καθένα και τη δική του πλημμυρίδα και άμπωτη.*
 5. *κάποτε μερικά χάθηκαν τη στιγμή που άλλα μεγάλωναν.*
 6. *κάποτε μετατοπιζόταν η κοίτη τους.*
 7. *η συνολική διαδρομή τους δεν έχει πουθενά την ίδια έκταση*

Η χρήση του πλούσιου μεταφορικού λόγου στην πέμπτη παράγραφο του κειμένου έχει ως στόχο να δώσει έμφαση στις ποικίλες εκφάνσεις και διακυμάνσεις της πολιτιστικής μας κληρονομιάς καθόλη την ιστορική της διαδρομή στο χρόνο. Με τις παραστατικές μεταφορές του, δηλαδή, ο Μ. Ανδρόνικος επιδιώκει να παρουσιάσει με γλαφυρότητα τις πολυάριθμες εκδηλώσεις του ελληνικού πολιτισμού, άλλοτε δυναμικές και εντυπωσιακές, άλλοτε πάλι ηπιότερες και χαμηλότερων τόνων.

B3. από-καλύπτει → συγ + καλύπτει,
ανα-σύρουν → δια-σύρουν,
αριστ-ουργήματα (έργου) → κακ-ουργήματα,
κληρο-νομιάς (νέμω-νομή) → δια-νομή,
επ-εισ-όδια (επί-εισ-οδος) → δι-όδια

B4. μνήμη # λήθη,
πνεύμα # ύλη,
ελευθερία # δουλεία,
ανακαλύψουν # συγκαλύψουν,
οικοδομήσουν # αποδομήσουν

Γ. Παραγωγή Κειμένου

Τίτλος: “Το αίτημα επαναπατρισμού των Παρθενώνειων Μαρμάρων.”

Τις τελευταίες εκατονταετίες πολλά εθνικά μουσεία συγκέντρωσαν πλούτο θησαυρών από διάφορους αρχαιολογικούς χώρους με τρόπους όχι πάντοτε θεμιτούς και νόμιμους. Το πιο εύγλωτο και οφθαλμοφανές παράδειγμα είναι εκείνο των μαρμάρων του Παρθενώνα. Ο Έλγιν, αφού λεηλάτησε και ακρωτηρίασε τα γλυπτά από τις ζωφόρους, τις μετώπες και τα αετώματα του ναού, τα φυγάδευσε στη Βρετανία, όπου τελικά κατέληξαν στο Βρετανικό Μουσείο. Σήμερα μετά την πάροδο πολλών ετών το αίτημα για τον επαναπατρισμό τους στη γενέθλια γη παραμένει ζωντανό και επίκαιρο, δεδομένου ότι συνεχώς αυξάνεται και το ποσοστό των ανθρώπων που έχει ευαισθητοποιηθεί για το ζήτημα αυτό. Ακόμη και διάσημοι αστέρες του Χόλυγουντ τολμούν να διατυπώσουν τη γνώμη τους, όσο και αν αντίθετες φωνές υψώνονται ακόμη, παρουσιάζοντας τη δική τους, ολοένα και πιο αδύναμη επιχειρηματολογία.

Όμως το αίτημα για τον επαναπατρισμό των γλυπτών του Παρθενώνα μπορεί να βασιστεί σε μια πληθώρα ρεαλιστικών επιχειρημάτων. Αναλυτικότερα, μέχρι πρόσφατα οι Βρετανοί υποστήριζαν ότι στην Ελλάδα οι χώροι που θα φιλοξενηθούν τα αριστουργήματα του Φειδία ήταν ακατάλληλοι. Τώρα όμως κάτι ανάλογο δεν ισχύει, καθώς το νέο μουσείο της Ακρόπολης είναι ένα από τα καλύτερα του κόσμου και φυσικά οι χώροι για να επανατοποθετηθούν οι αρχαίοι μας θησαυροί είναι διαθέσιμοι και εξαιρετικά φιλόξενοι. Εξάλλου η άποψη των Βρετανών ότι τα παρθενώνεια γλυπτά διατρέχουν στην Αθήνα τον κίνδυνο της φθοράς τους εξαιτίας της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, είναι εξίσου αίολη.

Και αυτό είναι γεγονός, όχι μόνο γιατί το ευρύτερο Αθηναϊκό περιβάλλον την τελευταία περίοδο έχει βελτιωθεί αισθητά, αλλά κυρίως διότι οι εσωτερικοί χώροι του Μουσείου είναι προστατευμένοι, σύμφωνα με τις πλέον σύγχρονες προδιαγραφές της τεχνολογίας.

Από την άλλη πλευρά ακόμη και η τοποθέτηση των γλυπτών στο Βρετανικό Μουσείο δεν ανταποκρίνεται στην αισθητική και στην κοσμοθεωρία των δημιουργών του Παρθενώνα. Τα γλυπτά που συνθέταν τον εξωτερικό διάκοσμο του ναού ήταν το επίκεντρο του ενδιαφέροντος των προσκυνητών οι οποίοι περιμετρικά τα θαύμαζαν και εμπνέονταν από αυτά. Αντίθετα ο θεατής τα περιεργάζεται σαν να πρόκειται για συνηθισμένα εκθέματα που κοσμούν κάποιους εσωτερικούς χώρους κτιρίων με διαφορετική αισθητική προσέγγιση.

Είναι άλλωστε ζήτημα ηθικής τάξης που απορρέει από την κοινή λογική, να γίνει κατανοητό ότι η συνοχή των γλυπτικών συνθέσεων των μνημείων σήμερα είναι κατακερματισμένη.

Πλήρης ενότητα δεν υπάρχει, δυστυχώς, ούτε στο Βρετανικό, ούτε στο Μουσείο της Ακρόπολης, με αποτέλεσμα ο επισκέπτης είτε του ενός είτε του άλλου μουσείου να μην έχει σαφή αντίληψη της ενότητας του μνημειώδους αυτού έργου. Όμως σήμερα οι καταλληλότεροι θεματοφύλακες αυτού του

θησαυρού είναι οι Έλληνες γιατί τώρα το Μουσείο της Ακρόπολης είναι το πλέον κατάλληλο για να τον στεγάσει με το δέοντα σεβασμό, αλλά και στην αυθεντική του διάταξη.

Γι' αυτό η πολιτεία οφείλει να εντατικοποιήσει τις προσπάθειες της. Προέχει λοιπόν να οργανωθεί ένα κίνημα ειδημόνων, καθώς και απλών πολιτών, χωρίς έπαρση και πατριδολατρία, με κύριο μέλημα την ενημέρωση της βρετανικής κοινής γνώμης. Πρέπει οι απλοί βρετανοί πολίτες να πληροφορηθούν για τις συνθήκες κάτω από τις οποίες βρέθηκαν τα μνημεία αυτά στη χώρα τους. Αγνοούν, δυστυχώς, οι περισσότεροι ότι είναι κλοπιμαία και ότι παράνομα φυγαδεύτηκαν από την Ελλάδα. Το γεγονός αυτό, όσο και αν προσπάθησαν να το συγκαλύψουν διάφορες βρετανικές υπηρεσίες με έγγραφα αμφισβητούμενου νομικού κύρους, παραμένει τραυματική εμπειρία για τον Ελληνισμό. Η επιδίωξη επίσης ενός διαλόγου μεταξύ των δύο πλευρών χωρίς ακρότητες και εθνικιστικές υπερβολές, με ανταλλαγή σοβαρών επιχειρημάτων, ίσως καρποφορήσει με θετικά για εμάς αποτελέσματα.

Όλοι τελικά ένα πρέπει να αναγνωρίσουμε: ο πολιτισμός, ανεξάρτητα από τη γενέθλια γη του, είναι κληρονομιά της ανθρωπότητας και σαν τέτοια δε χάνει ποτέ την αξία της. Όμως θα ήταν ανθρωπινότερο, ιδιαίτερα τα μνημεία του Παρθενώνα να επιστραφούν κάτω από τον αττικό ουρανό. Τόσο σαν ένδειξη αναγνώρισης της προσφοράς των προγόνων μας, όσο και σαν έμμεση μεταμέλεια για τον αθέμιτο τρόπο με τον οποίο φυγαδεύτηκαν από τον τόπο όπου δημιουργήθηκαν.

Επιμέλεια: Σοφία Ζύρμπα

Τομέας Φιλολογίας

ΟΡΟΣΗΜΟ Παπάγου